



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. III. An in lege Ecclesiastica necessaria sit acceptatio populi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

ex dictis, & confirmari potest ex eo, quia textus non loquitur de obligatione legis, quam ipsa lex inducit, cum debite promulgata est; sed de obligatione legis *continuata, & perseverante*; hoc enim sonat: quod iudicio, seu, ut alias dicunt, *moribus populi* receptæ sint; quod appellat legem deductam in usum, & consuetudinem. Quid verò dicendum, quando communitas supplicat principi pro suspensione, vel abrogatione legis, an, dum à Principe detur resolutio, interim obligent? dicemus à n. 224. Et ex his patet etiam responsio ad rationes sententiæ, requirentis acceptationem populi tanquam conditionem essentialem ad substantiam legis, de qua superius.

§. III.

An in lege Ecclesiastica necessaria sit acceptatio populi?

211. **S**upponendum ex dicendis à n. 233. in Legislatore tam Ecclesiastico, quam civili, esse potestatem obstringendi subditos ad acceptandam, & observandam legem à se conditam, & debite promulgatam; unde quæstio est in præsens, an valor & efficacia legis Ecclesiasticæ sic dependeat ab acceptatione populi, ut eâ seclusâ non habeat valorem, & efficaciam invitos obligandi, licet ritè publicata sit, & per cognitionem debitam subditis applicata? In hac re dico cum P. de Cardenas *cit. n. 56.* defacto nullum esse canonem, vel legem, aut constitutionem, Ecclesiasticam, quæ dicat, vel declaret expressè, ut lex Ecclesiastica, postquam ritè promulgata est, & munita reliquis ab acceptatione subditorum distinctis, & cognita, inducat vim obligandi in actu secundo generaliter, *expectandam esse populi acceptationem, seu hanc esse de natura, & substantia legis Ecclesiasticæ*, nam omnes canones in contrarium allegari soliti, loquuntur de casu duntaxat singulari, ubi ex indulgentia legislatoris factum est, quod in tali casu, vel talis lex constituta non obstrinxerit, ut constat ex dictis à n. 202. ubi responsum est ad eos canones, quibus contrarij nituntur. In idem recidit *L. de quibus*, ut constat ex n. 207. præterquam, quod in modo ferendi legem, Ecclesiastica non necessariò sequatur jus civile, ut

diximus n. 178. Unde licet hoc necessarium foret in lege civili, non tamen obtineret in Ecclesiastica. Existimo tamen eundem n. 65. valde probabiliter dici, etiâ leges Ecclesiasticas non obligare ante *communem* acceptationem ex benigna interpretatione Legislatoris Ecclesiastici, *quando causa rationalis subest*; non autem quasi hoc necessarium sit ad valorem, ac efficaciam legis. Unde, ubi hæc præsumpta voluntas ex contraria illius voluntate constat (ut, cum urget legis observantiam) hæc præsumptio non habet locum. Ratio huius est ex dictis à n. 209. Et ideo dicendum, etiam legem Ecclesiasticam impediri posse (*ne firma sit*) defuetudine ritè completa. Constat hoc ex dictis à n. 189. Ex eo autem, quod sic impediri possit à *firmitate*, seu *obligationis inductæ continuatione*, non sequitur, quod antecederet ad talem defuetudinem, & non acceptationem, non fuerit essentialiter constituta, cum etiam lex omnino valida, & essentialiter constituta, tempore subsequenti per legitimam consuetudinem, à firmitate sua impediri, & omninò abrogari possit, ut dictum est à n. 189. & 190.

Si autem lex Ecclesiastica (idem est de civili) per continuatam inobservantiam, & defuetudinem, præsertim ignorante Principe, quoad obligationem abrogata est, & à Principe, seu legislatore innovetur, & quasi reproducatur, urgendo deinceps illius executionem, dicendum est, subditos etiam invitos obligari, suppositis cæteris conditionibus justæ legis; Sic etiam *Lessius l. 2. Just. c. 22. n. 98. Covar. l. 2. Variarum, c. 16. n. 6. Q. Quanto*, & alij. Nam in hoc casu cessat ratio, propter quam lex non acceptata, secundum auctores contrarios non obligat, nimirum præsumpta voluntas legislatoris dissimulantis inobservantiam legis; nec aliquis canon extat, qui pronuntiet, eam acceptationem legislatoris, vel ex natura legis id exigere; & aliunde legislator subditos etiam invitos simpliciter pœnis cogere potest ad obedientiam, ut diximus n. 194. & seqq.

Dixi: *nullum esse canonem, qui generaliter suspendat legis vim obligandi, seclusâ populi approbatione*. Nam idem etiam de lege canonica probant eadem rationes, quibus usi sumus à n. 185. pro lege civili;

civili; & quidem à fortiori; quòd certum sit summum Pontificem potestatem Ecclesiae gubernativam non à subditis, sed immediatè à Christo, cujus Vicarius est in terris, accepisse; consequenter vim legis canonicae obligandi in actu secundo, postquam ritè publicata, & debitè cognita est à subditis, non esse suspensam seclusà populi acceptatione, loquendo generaliter, sive spectemus jus naturale, sive positivum.

214. Hinc, si quæras, an, & quando subditi peccent non acceptandò legē debitè promulgatā? Resp. quòd Caramuel in *Theol. fundament.* n. 1173. 2. Quarto. fund. 19. loco cit. apud Patrem de Cardenas n. 73. doceat; homines liberos (scilicet non servos) quibus minùs necessaria jubentur, teneri acceptare praecepta, nisi fortè acceptaverint aliam legem, quæ illos privet libertate leges non acceptandi; ubi not, quòd Cardenas cit. ex principiis Caramuelis clarè ostendat, ipsius assertum procedere de quibusvis legibus, etiam *utilissimis Reipublica*, modò non sint *simpliciter necessariae* ad ejus conservatiōem, vel obtinendum finem, ad quem Respublica instituta est; has enim *simpliciter necessariae*, docet, in ipsa Reipublica e-rectiōe acceptatas esse.

215. Verùm contrarium extra dubium est. Nam hæc propositio (*populus non peccat, etiamsi absque ulla causa non recipiat legem à Principe promulgatam*) est 49. inter damnatas ab Alexandro VIII. tanquā scandalosas. Nam, si peccat populus, sine ulla causa non acceptando legem, ex eo est, quòd obligetur acceptare legem; cū nemo peccet faciendò, vel omittendò aliquem actum, nisi obligatio sit, cum faciendi, vel omittendi. Quare dicendum, *graviter peccare subditos*, qui sine gravi, & iusta causa reiiciunt, seu recusant observare legem, debitè promulgatam, si habeat reliquas conditiones iustæ cæteroquin legis; sic Cardenas cit. n. 78. cum comuni. Ratio est ex declaratione Pontificia, damnan- te oppositum tanquam scandalosum.

216. Deinde, si dato casu non esset obligatio acceptandi legem, id vel esset ex natura legis, essentialiter exigentis ad sui valorem, & efficaciam, populi acceptationem? vel ex benigna interpretatione mentis legislatoris nolentis legem aliter obligare? non primum? ex n. 201. & seq.

non etiam secundum? nam vel illa interpretatio fundatur in eo, quòd legitime præsumi possit, legislatorem nolle subditos obligare, quando *ex rationabili causa* recusant legē acceptare; vel etiam, quando *sine ulla causa*, sed solum ex suo arbitrio? si dicatur primum; nihil est contra præsens nostrum assertum, juxta dicta n. 197. secundum autem dicere, absurdum est, & nulli rationi consonum. Nam si locum haberet ea præsumptio voluntatis, non obligandi populum, *si pro puro nutu legi resistat*, non peccaret, sine ulla causa non recipiendò legem à Principe promulgatam contra infallibilem summi Pontificis declarationem in materia morum pertinente ad conscientiam, de qua n. 215.

Nec prudenter credi potest, Principem 217. condere legem, *ea conditione*, ut non obliget, etiamsi populus absque ulla causa legislatorem confundat, ejus gubernationem quodammodo per illam legis planè frivolam rejectionem contemnendò, deinde, cū, ut dixit Gregorius M. *supra* n. 204. eo duntaxat casu Pontifex dissimulet non observantiam legis, quocæteroquin (si legem urgeret) *peiores fierent*; necessarium est, quòd, si non dissimularet, peccarent (alias enim *non fierent peiores*) sed hoc verum non esset, si lex etiam sine ulla causa licitè acceptari non posset; ergo.

Denique ex ipso etiam textu legis civilis, de qua suprà, colligitur, non posse contrariam sententiam fundari in eo, quòd Princeps *in omni lege sua*, saltem tacitè dicat: *Volo per hanc legem populum obligari, nisi pro nutu suo resistat*. Nam in illo textu, ut rectè observat Cardenas cit. n. 83. non dicitur, *nos ex nulla alia causa legibus teneri, nisi, quia populi libero*, ac mero nutu comprobatur; sed quia *judicio populi*; quod sonat *judicium conceptum* ex rationabili, & iusta causa; & ut notat P. Herdinck sæpè cit *ex causa* non vulgi, sed *prudentum judicio sic aestimata*, pro qualitate materiæ, circumstantijs temporum, & locorum &c.

Ex dictis colliges, hanc propositionem 219. (*leges Principis Ecclesiastici non obligant ante acceptationem*) sic indefinitè prolatam, non posse rationabiliter admitti. Sic enim vi datæ hujus universalis sequere-

tur, quòd Pontifex non velit obligari subditos lege sua ante acceptationem, etiamsi nullam habeant justam causam non acceptandi, consequenter, quòd *annuerit irrationabili voluntati subditorum*, quòd rationabiliter de Legislatore Ecclesiastico, imò nec Laico, cogitari non potest. Similiter (*leges Principis laici non obligant ante acceptationem, quia iste non potest iuste vel- le, ut prius obligent*) esse omnino rejiciendam, si procedat etiam in casu, quo carent iusta, & rationabili causa non acceptandi legem cæteroquin justam. Nam ex dictis constat, vim legis etiam civilis non pendere essentialiter ab acceptatione populi; & rationabiliter præsumi non posse à Principe etiam laico ferri legem, ut nolit eam obligare, si populus eam irrationabiliter rejiciat.

220. Si quæras 2. an, ubi major pars communitatis acceptavit legem, eo ipso etiam obligetur minor? Resp. in hac quæstione aliquos distinguere, & affirmare, *quando communitas, ut communitas est*, acceptat legem in communi, eâ teneri totam communitatem, & singulos, in quantum ejus membra sunt; non autem: si qui pauci sint, qui in eam non compromiserunt. Ex quo inferunt, ad hoc, ut obligentur singuli opus esse, quòd acceptent singuli, vel per se vel per compromissarios, de quo plura Cardenas in *Crisi tr. 3. D. 29. a. n. 111.* sed dicendum, ubi major pars communitatis acceptavit legem justam, teneri eadē singulos de illa. Nam, si necessaria foret acceptatio singulorum, vel per se, vel per compromissarios, id esset vel ex natura legis, vel ex interpretativa voluntate Legislatoris: neutrum dici potest; non primū, ut constat à *n. 194.* non etiam secundum; nam hæc voluntas interpretativa Legislatoris (*ut mea lex obliget, volo expectare acceptationē singulorum; et si eam etiam absque ulla causa rejiciant, nolo, quòd obliget*) non potest cadere in prudentem Legislatorem, tum propter ingentem difformitatem in tali communitate, ubi obediētes, & acceptantes legem, obligarentur; resistentes etiam irrationabiliter immunes essent, tum quòd valde irrationabile foret, tam irrationabili subditorum voluntati annuere.

221. Dices: si tali casu etiam illi, qui non acceptarunt, tenerentur, potestas legislativa potius esset in destructionem, & ruinam;

quàm in ædificationem; sed talis potestas nulla est, consequenter etiam usus ejus, atque adeò & leges inde profectæ. Sic Caramuel pluribus locis, prout refert Cardenas *cit. D. 29. num. 5. & seqq.* Verum communis propè omnium Doctorum sententia est, In Prælati Ecclesiasticis esse potestatem obstringendi populum, etiam invitum ad legis observantiam, ubi non est rationabilis, & iusta causa resistendi; ita plurimi apud Carden. *loc. cit. n. 10.* Hujus ratio est 1. ex decreto Alexand. VII. de quo *n. 215.* deinde, quando Paulus 2. *Corinth. 13.* asserit: Deum dedisse hominibus potestatem *in ædificationem, non in destructionem*, vel volunt universaliter intelligi, quòd homines non possent uti potestate concessa *in invitos, etiam sine ulla causa rationabili*; vel tantum *in invitos ex causa iusta, & rationabili*; primum dici non potest; ergo secundum; sed sic jam conceditur potestas, quam intendimus; ergo. Prima min. probat. 1. quia lex, quæ non excitat in Republ. scandalum, tumultum, vel communis pacis exterminationē, sed potius tranquillitatem, & pacem, atque boni communis conservationem, non est in destructionem, sed ædificationem; at plurimæ tales leges latæ sunt in utraque Republica, etiam in invitos, sed invitos immeritò solum, & irrationabiliter; ergo potestas hòc modò cogendi invitos, non est in destructionem; ergo nec talis potestas; ergo datur potestas obstringendi populum, etiam invitum ad legis justæ observantiam.

Ex hoc patet ad argumentum *in n. 221.* nam *major* universaliter accepta est omnino falsa; & evidenter contra praxim Ecclesiæ, cum plurimæ leges sint, ad quarum observantiam etiam per censuras, & pœnas gravissimas Ecclesia compulit earum observantiæ renitentes. Procedit ergo solum, quòd potestas cogendi, etiam invitos ad legis observantiam, potius esset in destructionem, quando cogerentur etiam tunc, ubi est omnino gravis, & valde rationabilis causa resistendi, consequenter periculum esset, quòd inde peiores fierent, in graviora ruituri mala, ut sunt defectio ab Ecclesia, tumultus, & eversio pacis publicæ, scandala gravissima &c. non autem, ubi nulla rationabilis, & iusta illis causa suffragatur.

§. IV.

§. IV.